

Toelichting op onderzoek naar Geweld door politieambtenaren

Publicatiedatum 15-04-2021, 9:00 uur

Aanleiding voor het onderzoek

Het geweldsmonopolie van de overheid is belegd bij de politie en de krijgsmacht. Dit betekent dat de politie de bevoegdheid heeft om geweld te gebruiken. Hiervoor gelden een aantal regels en voorwaarden, die zijn beschreven in de politiewet en in de Ambtsinstructie.

Eén van de doelen die centraal is komen te staan bij de Stelselherziening Geweldsaanwending Politie is het 'leren van geweld'. Door meer zicht te krijgen op de achtergronden van geweldsaanwendingen kan het lerend vermogen toenemen. Daarnaast zorgt het voor een kritische blik op de eigen organisatie voor mogelijkheden tot verbetering.

De Politie en het DGPenV (Ministerie JenV) hebben een gezamenlijk Informatie-analyseteam (IAT). Het IAT voert analyses uit teneinde voor de politie relevante vraagstukken van duiding te voorzien. Het CBS maakt onderdeel uit van het IAT. De CBS-data kunnen bijdragen aan het beantwoorden van dergelijke vragen. Het IAT heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd om de kenmerken van de bij geweld door politieambtenaren (GDPA) betrokken burgers en politieambtenaren vast te stellen en te bekijken hoe deze zich verhouden tot betrokkenen bij alle incidenten.

Populatie-afbakening en methode

Het CBS heeft gekeken naar

1. persoonskenmerken van alle inwoners van Nederland van 12 jaar en ouder,
2. burgers die betrokken zijn bij alle geselecteerde incidenten in de onderzoeksperiode en
3. burgers die betrokken zijn bij GDPA-incidenten (exclusief groepsinzet).

Daarnaast is er ook gekeken naar de persoonskenmerken van

- I. alle politieambtenaren met een geweldsbevoegdheid,
- II. politieambtenaren die betrokken zijn bij alle geselecteerde incidenten in de onderzoeksperiode en
- III. politieambtenaren die GDPA hebben toegepast (exclusief groepsinzet).

(De specifieke populaties en methoden zijn te vinden in de toelichting bij de tabellenset.)

Om deze cijfers goed te kunnen interpreteren aan te brengen, zijn er ook regressieanalyses uitgevoerd. Deze regressieanalyses laten zien welke factoren, binnen de geselecteerde kenmerken, het meest bepalend zijn voor GDPA en in hoeverre de effecten worden beïnvloed door onderlinge samenhang.

Conclusies

Uit de regressieanalyses kwam naar voren dat de meegenomen persoonskenmerken van burgers als ook de persoonskenmerken van de politieambtenaren slechts (zeer) beperkt een rol spelen in het gebruik van geweld bij een incident door de politie.

Om een zuiver beeld te krijgen, is het van belang om rekening te houden met de onderlinge samenhang tussen de persoonskenmerken. Leeftijd en geslacht zijn ten opzichte van andere kenmerken meer bepalend voor de kans op GDPA. Het kenmerk migratieachtergrond op zichzelf lijkt een kleine rol te spelen bij de kans op GDPA bij een incident. De oververtegenwoordiging in de rechte tellingen van betrokken burgers met een migratieachtergrond bij GDPA-incidenten ten opzichte van alle incidenten wordt deels verklaard door de demografische samenstelling (leeftijd/geslacht) en door de stedelijkheid van de woonbuurt van personen met een niet-westerse en tweede generatie migratieachtergrond.

Uitgebreidere toelichting per analyse

Bij de interpretatie van de cijfers uit dit onderzoek is het van belang om de benodigde nuances aan te brengen die uit de regressieanalyses naar voren komen. Lees hiervoor ook goed de toelichting door om meer te weten over de gebruikte methoden.